

A TERMESZET.

Szerkesztik:

DR. LENDL ADOLF

és

csíkszentsimoni és ernyesi

LAKATOS KÁROLY.

Budapest, II., Donáti-utca 7.

Állattani, vadászati és halászati folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

»A TERMESZET« előfizetési ára
 »HALÁSZAT« mellékletével együtt
 egy évre 6 korona.
 »Halászat« külön, egy évre 3 korona.

Cengerparti levelek.

La mer mystérieuse et pleine
 d'épouvantes A des bosquets
 fleuris ou chantent les couleurs.
 La mer énorme, atroce et tra-
 gique, a des fleurs, Fleurs folles,
 fleurs vivantes!

Jean Richepin.

I.

A nápolyi zoológiai állomás.

A posilippói narancsligetek felé vezető fehér országúton, a világ egyik legszebb helyén, nem messze a tengerparttól, fekszik Nápoly csodaszép parkja: a Villa Nazionale. Ennek a tündéerkertnek a területén, zöld pázsitos szőnyegek, ékes virágágyak, magasrőtű pálmák, ezüstös aloek, örökzöld babérlombok, illatos narancsfák, árnyékos glicinia-lugasok, szobrok, szökőkutak közepette emelkedik a nápolyi világhírű akvárium egyszerű, reneszánszstílusú, fehér palotája.

A látogató, a ki először lép az épület termeibe, azon vesszi magát észre, hogy valami ismeretlen, új világba csöppent. Szinte káprázik a szeme, a mint

hirtelen-váratlan megjelen előtte a tenger ezernyi ezer lakójának mesebeli tündérországa. Az első pillanatban úgy rémlik neki, mintha valami tengeralatti, roppant nagy hajóra került volna, a melynek villamos lámpásai nappali fényt árasztanak a tenger mélyeséges fenekére, hogy föltárják neki ennek az ismeretlen, új világnak kápráztató gyönyörűségeit.

Szép élénksárga, narancsszínű, vérpiros üstökös csillagállatok ölelgetik gyöngye karjaikkal a fenéken terpeszkedő ékes korallfácskákat. Halványpiros és violaszínű tüskével borított tengeri sünök kapaszkodnak a szürke sziklatalba. A homokos talajon pedig zöldessárga és sötétvörös tengeri csillagok, barna és fehéres színű, vastag tengeri uborkák csoszognak nagy lassan, lomhán mozgatva sok szívó-lábukat.

Aranysárga csíkos, kövér halak eviczkélnek szanaszét a smaragdzöld, buja algaerdőben motoszkálva, keresgélve tágranyilt, otromba szájukkal. Rózsásfehér, karcú tintahalak csapatostúl surrannak el mellettük, mint valami elátkozott lelkek, ide-oda szökdelve szüntelen, gyors iramodással.

Százával csüngnek egy-egy kötélben a kékesbe játszó fekete-kagylók. A tengeri datolya lyukat, hajlékot fúr magának a mészkőbe. Osztriga, fésűskagyló, biborcsiga, szóval a kagylók, meg a csigák számtalan fajtái, ragyogó, tarka házukkal ott nyüzsgönek a medence fővényes fenekén, miközben buborékok vet a víz, ezernyi ezer gyöngyszemet hajtva föl a felületére, a melyek a napsugárban szikrázó fényt árasztanak.

A tengeralatti tájkép ékességét nem a fű, nem a virág, nem fák alkotják, hanem az állatok rengeteg sokasága. Mint valami kövér füvek, gumók, furcsa gombák, piros, fehér és sárgaszínű zsákállatok borítják a medence fenekét és az üvegfalakat. Akárcsak a datolyapálmák, úgy emelkednek a magasba a csöves férgek vékony, sudár házai. Felső nyílásukból gyöngye, legyezőszerű kopolyúk ágaznak szét. Ezek a csöves férgek az akvárium tündérei. Az élénksárga, fehérén gyűrűzött, vékony fonalakból való kopolyúk, úgy tűnnek föl, mintha ékes fátyolt lengetne maga fölött az állat. Ha a víz hirtelen megmoccan mellette, ecset módjára rakja össze ezt a koronát az állat és nagy gyorsan mélyre húzza vissza a csöbe.

Fantasztikus virágokhoz hasonlítanak a sziklakövekhez odanőtt tengeri rózsák és tengeri kökörcsinek, a melyek, akárcsak a ragadozó állat, férget, csigát, rákot és halat, szóval mindent, a mit megehetnek, csalánszervekkel borított, ékes karjaikkal megrakadnak. Valóságos bokrokat, lombos fákat alkotnak a kénsárga, hófehér és biborvörös korallak.

A tengeralatti kertben csinos csikóhalak úszkálnak ide-oda. Néha párosával; vidáman játszva, dévajkódva suhannak el, fel s alá szökdelve, könnyedén imbolyogva, karikázva, egymást kergetve, vagy farkukkal egymást átkarolva.

A szirtes talajon, a vöröses sziklakövekhez családís alkalmaszkodva, nagy, mérges tüskékkel fődött halszörnyetek fekszenek s lángvörös, meredt szemmel néznek rád. Ezek az otromba testű skorpenák vagy sárkányhalak, a melyek elfelejtették az úszás mesterségét s ennek következtében úszóhólyagjukat is elvesztették. Mert folyton a tengerfenéken gúnynyasztanak, mozdulatlanul lesve áldozatukat, a mit nagy mohón bekapnak, alighogy feléjük közeledik. A magyar-tengerparti halászember tengeri tyúknak nevezi ezt a csunya állatot abból az egyszerű okból,

mert ő szerinte olyan izletes, mint akárcsak a tyúknak a húsa.

A nagy medence előtt felette érdekes dolgoknak vagyunk szemtanúi. Mesterséges sziklabarlangokból szokatlan nagyságú halak surrannak elő. Hatalmas czápák, a melyek eszeveszetten üzik, hajszolják egymást. Lapos testű ráják pihennek a homokos talajon és sajátos alakú ördögihalak rejtekeznek az iszapban. Annyira beleásták magukat, hogy alig látszik ki a testük. Tüskszerű, hosszú szálak emelkednek a hátukon. A leghosszabb nyulvány lekonyult végéről rojt fityeg le. Szakasztott olyan, mint a zabszemet takaró két pelyvalevél. Ezt a rojt az állat ide-oda mozgatja, hogy az eledelül szolgáló apróbb halakat magához csalogassa. A halacsokák mohón neki-esnek a rojtnak, mire az ördögihal kitérte hatalmas száját és hirtelen bekapja őket. A hosszú, kövér angolna kígyózva úszkál a barlang nyílása előtt. Óriási fehér medúzák lebegnek a sziklakövek fölött és játszva lengetik lilaszínű ernyőjüket.

A szomszéd medenczében murenák tanyáznak. Ez a hal a régi rómaiaknál különös hírnévre tett szert. Mint a tengeri angolna, ott kígyózik a sűrű algalombok között. De mellúszóinak hiányáról és szép sárga sávokkal czifrázott köntöséről könnyen megkülönböztethető tőle. Mérges fogakkal fölfegyverezett száját folyton nyitva tartja, a mint a sziklakövek között leselkedve bujkál. A halászok félnek tőle és nagy óvatosan nyúlnak hozzá, nehogy beleharapjon a kezükbe. A régi rómaiak szinte őrült dolgokat műveltek vele. Nagyon becsülték a húsát és külön tavakban tenyésztették. Crassus arany ékszerekkel díszítette föl az ő kedves murenáit. Vedius Pollio pedig azt a szörnyűséget követte el, hogy a murenáit a vízbe vetett rabszolgák húsával etette. Mert ő szerinte csak így váltak igazán izletesekké. A murena manapság is kedvelt eledele a nápolyi

PÜNKÖSDI EMLÉK.

Illatár leng szerte, lepke száll a tájon,
Nyári harmat csillog a nyíló virágon.
Integető lombok, a szellő járása
Boldogságról susog, melynek nincsen mása.

Zeng a madarének erdők sűrűjében,
Hálahimnusz fakad az élők szívében
S mintha csendes áldás szállna le a tájra,
Olyan mélán zendül a szél suttogása.

Illatár száll szerte, lepke jár a tájon,
Isten költészete csillog a világon.
Égből szakadt hangok halk zsongása támad,
Nyíló virágszálak szeme könybe lábad.

Báránfelhők úsznak fönt a magas égen,
Káprázatban csillog lent a földi éden,
A hasadó hajnal lemosolyog rája,
Ráhinti aranyát a nap glóriája.

Ezüst kődök szállnak — szállnak, meg se állnak,
Porladó szíveknek országába szállnak;
Gyémánt lesz belőlük — szeretet szikrája,
Sóhajokból támadt égő sziporkája.

Orgonahang zendül — mintha ének szólna ..
Kapkodja a szellő, majd pedig szétszórja.
Kiül a harmatcsepp a virág szemébe,
Aranyeső hullik a fák üstökére.

Szomorú fűzfának az ága lehajlik,
Fakó üstöke közt valami morajlik:
Mintha a fájdalom tompa zokogása
Szívrázó hangjait szórná szét a tájra.

Kuszált üstökének lehajló ágain
Lefut a harmatcsepp — mint zengő húrjain
Síró hegedűnek a dalvirág gyöngye,
Remegő szíveknek fájdalomgöröngye.

Miből lesz a virág a szentelt hantokon?
Miből terem a csók, mely rátapad fájón
Ezüstszemfedőnek liliomhavára,
Fekete göröngyre — szomorú fájfára?

Hogy terem a könnyek gyöngyöző zápora?
A kéklő egeknek millió csillaga?
Fájdalomból támad — a szeretett hamván,
Enyészet hatalmán, Isten gondolatján!

Lakatos Károly.

partlakóknak. A halászok horoggal, avagy varsával fogják. Az akváriumban évekig is élél és agyagcsöveket tesznek be neki, a mikben párosával, vagy többbedmagával tanyáz.

A szárazföldi ember alig bírja elképzelni, hogy miféle tengeri szörnyek lehetnek a szépia, vagy a polip. Persze itt nem igen látja azt az óriási polipot, a melyről csodás dolgokat mesél az északi tengerek hajósnepe. Szerinte ennek a hatalmas tengeri szörnynek akkora nagy a teste, hogy egy-egy karja tíz métert is kitesz és le bírja vele rántani a legnagyobb hajót is a tenger fenekére. Azonban az itt élő nyolczlábú polip is elég nevezetes állat. Meglapulva gunnyaszt sötét sziklavarában, a melyeknek nyílása elé köveket és szikladarabokat hordozgat össze. Kagylóhéjak, rákpánczélók és halcsontok tanuskodnak róla, hogy ott lakik a veszedelmes, falánk útonálló. Szüntelenül forgatja nagy sárga szemét és sóváran lesi, vajjon nem közeledik-e feléje valami ízletes falat, szakadatlanul hadonázva hosszú, izmos, szívókákkal fődött karjaival. Jaj annak, a ki véletlenül melléje vetődik! Nagy hirtelen megragadja az egyik karjával, ezt követi a többi és a halálraijedt áldozatot a szó teljes értelmében pozdorjává zúzza, a köpönyege alá veszi és a papagájéhoz hasonló kemény csőrével felfalja.

Szinte bámulatós, hogy mekkora ennek az állatnak az ereje. Csupa izom a teste. S bár tagjai lágyak, puhák, azért a keményhéjú kagylót, a hatalmas testű langusztát s a pánczélos homárt könnyű szerrel hatalmába ejti és elpusztítja. Oda se hederít neki, ha a homár óriási ollójával megragadja egy-egy karját. Olyan szörnyű erővel csavarja rá izmos karjait, hogy a szegény rák meg se moczczan többé. Addig-addig

szorongatja, a míg valósággal föl nem aprózza. Mire nagy kényelmesen hozzálát a falatozáshoz. Ha éhség bántja őket, néha egymást is fölfalják. Párzaskor pedig, színüket hirtelen váltóztatva, nagy sebesen üzik, kergetik egymást. Szerelmes ölekezésük úgy rémlik ekkor, mint valami összegabalyodott kígyósereg kétségbeesett, szörnyű harcza.

A legérdekesebb medenczék egyike az, a mely a kisebb rákokat és a tarisznya-rákokat tartalmazza. Az emberi élet hú, szinte tipikus képe tárul elébünk, ha futó pillantást vetünk ennek a medenczének a vizébe.

Szótlanul, — mert hiszen a tenger világa nem zajong, nem lármázik, mint idefönn a marakodó emberiség — de annál elszántabban, annál nagyobb furfanggal és a gyöngébbnek kérlelhetetlen kiaknázásával, szakadatlanul és elkeseredetten folyik itt a létért való küzdelem Mindenik zsákmányt akar hatalmába ejteni, mindenik abban a veszedelemben forog, hogy zsákmánnyá lesz. Az erős fölfalja a gyöngét, vagy ha nem, hát egyszerűen elüzi az ő vadász-területéről.

Hanem hát vannak azért jó barátok, kenyeres pajtasok is ebben a medenczében. A tovaguruló csigaház, a melyiken tengeri-kökörcsinek nőnek s a melyből egy igazi rák kandikál ki, nem megy épen ritkaság számba. A közös érdek más-más állatkörből való teremtményeket arra késztet, hogy kölcsönösen megértsék egymást. A remete-rákot, a melynek alsóteste elhagyott vagy zsákmányul ejtett, üres csigaházban való sok ezerévi alkalmazkodás után lágygyá, puhává lett s a pánczélja teljesen elsatnyult, az aktinia az ő csalán-szerveivel megvédelmezi és megmenti az ellenségeitől. Ez pedig a rák ide-oda-

A rab-király szabadon.

(Fantasztikus állatregény.)

— Irta: **Bársony István** —

(5. folyt.)

A Czár utai.

z első, aki a czirkuszból menekült, a gorilla volt, a **Czár**.

Már mondtuk, hogy amint szabadon érezte magát, aczélizmaival felkapaszkodott a czirkusz fedelének a szelelő nyílásáig, amelyet embermagasságú ajtóval szoktak beföldni. A lyuk épen nyitva volt. A **Czár** kisurrant rajta s a következő pillanatban ott ült a tetőn, ahová gyönyörűen süttött a holdvilág.

Hatalmas fekete alakja mint valami borzalmas kísértet árnyéka, rajzolódott a deszkatetőzetre. Ösztönszerűleg érezte, hogy ezen a nagyon is nyílt térségen nem sokáig időzhet. Összezsugorodva vizsgálgatta a környéket; gyors tekintettel nézdegélt körül.

A czirkusz környékén magas fák voltak; de azokat innen, ugorva elérni, még az ő drót-inai rugalmasságának sem adatott.

Pedig sietnie kellett, mert odalent különös zaj támadt, a mi nyugtalanította. Füstszag csapta meg az orrát,

pedig a füsttől borzadt. A manège-ben a lovak kétségbeesetten, vadul horkoltak. A czirkusz környékén ijedt emberek szaladgáltak.

A Czár izgatott volt. Még nem tudta: féljen-e, vagy hirtelen haragjának engedje át magát. Elszántan indult meg; dübörögve rohant le a tető széléig s onnan egy roppant ugrással a legközelebb álló vén platánfa kinyúló ága felé röptilt.

Elérte ugyan, de az ág gyöngye volt s nem bírta meg az óriás majmot. A Czár ordítva, rőfögve zuhant le néhány ember közé, akiket a véslárma csalogatott oda.

Az emberek holtra ijedtek és kiáltozva rohantak el, a mikor eléjük toppant a csúf fekete rém, a mely kétszer akkora volt, mint közülök akár a legnagyobb.

— Az ördög! az ördög! üvöltötték és fejjel mentek neki mindennek, a mi útjukba esett.

Egyikök belebukott a szemét-gödörbe és onnan rikácsolt ki, mintha nyúznák.

Egy vén asszony, a ki nem bírt futni, térdre esett a gorilla előtt és összetett kézzel könyörgött neki, hogy ne vigye el.

A nagy majom ettől ugyancsak megrettent. Feltámadó dühe egy pillanat alatt elmúlt. Rőfögve vágta magát a földhöz s négykézláb igyekezett a fák közé. A míg a vén asszony siránkozását hallotta, meg sem állott.

Végre a facsoport szélén visszafordult. Mögötte egyre nőtt a zaj. Azt kiállani nem lehetett. A czirkusz már lángban állt. A czár hallotta a súlyos ütéseket, a

vándorlása következtében, könnyebben jut eledelhez, mint társa, a ki a sziklához odatapadva tengeti életét. Ha a rák kiköltözködik a házából, a mit többször kénytelen megcselekedni, mert a teste mind nagyobbra nő, barátneját is magával viszi és nagy gonddal az új palotára telepíti.

A túlsó medenczében gyöngé és finom szervezetű meduzák laknak. Sirokkó után ezekre menő csapatokban úszkálnak a csöndesen nyugvó tenger felületén. Olyan átlátszó a testük, mintha üvegből készült volna. A medencze alján ékesszínű s ház nélkül való csigák, fantasztikus alakú férgek, halvány rózsaszínű rákokskák bújkálnak a tengeri hínár fonadékai között.

A modern hadászat mindegyre jobban mellőzi a katonák rikító színű uniformisát. Azt tartja, hogy sokkal czélszerűbb, ha azt a környezethez hasonló színű és tőle nehezen megkülönböztethető ruhával cseréli föl. Ugyanez az elv járja a tenger lakói között is. A legtöbb tengeri állatnak a színe csodálatosan egyezik a lakóhely, a környezet színével. És ezzel megvédi az állatot az ellenség leselkedésétől, vagy pedig lehetővé teszi neki, hogy észrevétlenül lásson az eledel után.

Épen ezért a lapos testű halat, ráját, szépiát alig tudjuk megkülönböztetni a sárgás, vagy sötét-foltos tengerfenéktől. A skorpena szakasztott olyan, mint a vöröses, sziklás talaj. Sokféle rák pedig a csalódásig hasonlít ahhoz a sziklához, a melyen tanyázni szokott. Sőt egynémely tengeri sün valóságos álruhát visel. Igazi maskara. Kavicsot, csigát, kagylóhéjat, növényi részeket rakosgat magára, úgy, hogy teljesen fölismerhetetlenné válik. A tengeri pók igazi zöldséges kertet rögtönöz a hátára, úgy teleaggatja

testét tengeri algákkal. Sok tarisznya-rák algát, aktiniát, szivacsot, zsákállatot telepít a hátára, azért, hogy ha eledel után jár, észre ne vegye a ráleselkedő állat. A nyílt tengerben élő meduzák pedig átlátszó testükkel alkalmazkodnak a vízhez, a melyben úszkálnak. És ennek következtében könnyen kikerülnek az ellenséget. Bár könnyű, fátyolszerű, tündérszép a testük, a melynek kilenczvennyolcz százaléka vízből áll s a legcsekélyebb érintésre csakhamar összefolyik, elenyészik, azért ők is, mint a tengernek csaknem minden lakója, falánk ragadozók.

A ki csak futólag nézi a tengert s csak nagy-néha lát rajta egy-egy bukfenczező delfint, sivárnak, pusztának tűnik föl neki ez a roppant terjedelmű, nagy víz. Ez csupán csak annak tulajdonítható, hogy a nyílt tengeri állatok teste átlátszó, vagy

többnyire oly kicsiny, hogy szabad szemmel alig vehető észre. Pedig ha csak egy pohár vizet merítünk ebből a vízből, csupa élő lény nyüzsög benne.

Azonban ha sötét éjszakán végigsiklik csónakunk a tenger síma tükrén és pillantást vetünk a habokra, szemünkbe

mint Wasziljew a czirkusz deszkafalát döngette. Azután megint nagy sikoltozás támadt, még nagyobb, mint a minőnek ő volt oka az imént. Hallotta a Szultán erős felhörrenését, a mi a többi zajból is hatalmasan vált ki. Idegei nem bírták ki ezt a rettenetes felfordulást. Vak-tában rohant arra, a merre aránylag legkevésbé volt világos az éj. Minduntalan emberekkel találkozott, a kik ordítva menekültek előle. Egy szerencsétlen flótás nagy ijedtében végighúzott rajta; azt a Czár fogcsikorgatva ragadta meg s úgy csapta a földhöz, hogy mindjárt megnémult. Jó, hogy bele nem halt. A merre bokor, vagy fa volt, arra húzódtott a Czár a folytonos zaj elől.

Minden jól lett volna, ha tűzoltók nem jönnek. Borzasztó robajjal, sípolással, égő fáklyákkal siettek a tűzhöz. A Czár ettől tökéletesen megbolondult. Vak dühe megtizszereződött. Nem bánta, akármi lesz is; úgy tett, mint valaha az amerikai prerík bős bivalybikája, a mely böm-bölve állott a vasuti sinek közé s megszegett nyakkal, kormos homlokát előre tolvá, várta a trüszögő-pöfögő mozdonyt, hogy letaszítsa a sinről.

A Czár is nekiment az új lárma forrásának. Már se látott, se hallott. Bögött és roppant ökleivel hatalmas mellét vellét verte. Így jelezte, hogy kész harczra kelni az egész világgal.

Rohant a vágatató tűzoltó-szekerek felé, de azok elsurrantak mellette. Az utolsót mégis útban érte; arra felugrott, ahogy a czirkuszbeli akrobata-jockey szokott a vágatató lóra felpattanni.

A szegény tűzoltók hanyatt estek s legurultak; a Czár bömbölt; a lovak már nem is vágattak, hanem ragadtak; a vörös fény, a mitől a Czár annyira irtózott, megint közeledett. Oda a gorilla nem kívánczozott vissza.

Mit tehetett mást, megint csak ledobta magát a földre s elkezdett tötyögve futni. Beletévedt holmi zug-utczába. Lihegve, dühöngve csatangolt végig az egyiken, azután a másikon; az emberek jajgatva bújtak el előle s amint elhaladt, messziről kísérgették, úgy csudálták.

A tömeg egyre nagyobb lett mögötte s ennél fogva nőtt a zaj is, a mitől a Czár mindenáron szabadulni akart. Valahol egy földszinti ablakból kinézett egy úr. A gorilla nem ismerte meg a mozdulatlan alakban az embert; felszökött hozzá. Az úr szunyókált az ablakban. Amint az idegen alak mellette termett, elordította magát: »betörő!« A Czár megijedt a váratlan üvöltéstől s jót csapott az úr tarkójára. »Gyilkos!« rikoltotta a megrettent férfiú s ájultan bukott ki az ablakból az utca kövezetére.

A zajra a belső szobából berohant valaki. Az ajtónyílásra a Czár figyelmes lett; rést látván, arra inalt s a riadozó házbéliek közt csakhamar a folyosóra jutott. Onnan az udvarra, az udvarról a kertbe, azután a falon át egy másik csöndes utcába, a hol egy lélek sem mozdult. Ki írhatná le kalandjait, amíg végül, folyvást a csöndesebb irányban haladva, kijutott a nagy város tömkelegéből?

Csak arra mindig, amerre búvóhely volt; ahol fa és bozót kínált rejtőző helyet.

ötlenek a tenger lakóinak milliói, a mint villogó fényüket felénk árasztják. Emitt kisebb, amott nagyobb lámpások ragyognak föl a sötét vizen. Úgy rémlik nekünk, mintha csónakunk lángoló kék főlött imbolyogna, az evezőlapátokról tündöklő drágagyöngyök hullnának a vízbe. Zöld és kék szikrák pattannak föl körülötünk. A habok taréja, a hullámok fodra rózsaszínű fényben égnek. És köröskörül úgy tűnik föl a tenger, mint a telihold fényében csillámló hősivatag.

Gauss Viktor.

Kócsagtanyán.

(A titeli lápokon.)

(Folytatás.)

Kiült a nap a halványkék boltozat fakó peremére, ég és föld közé, mintha a sárvilág zöld asztalán készülne tovagurulni s egyszerre ragyogó fényözön, a világosság kivirult ezüstje ömlött szét mindenben. A hajnalpirosság csókját elnyelte a láp vize; kaczagó fehérsége, melylyel a meghasadt égen először tekintett ki a természet ölére — beolvadt a végtelen azúr nefelejtsszínébe, aranyhullámzatába, mely befuttatta a zöld mindenséget ragyogó emailjával.

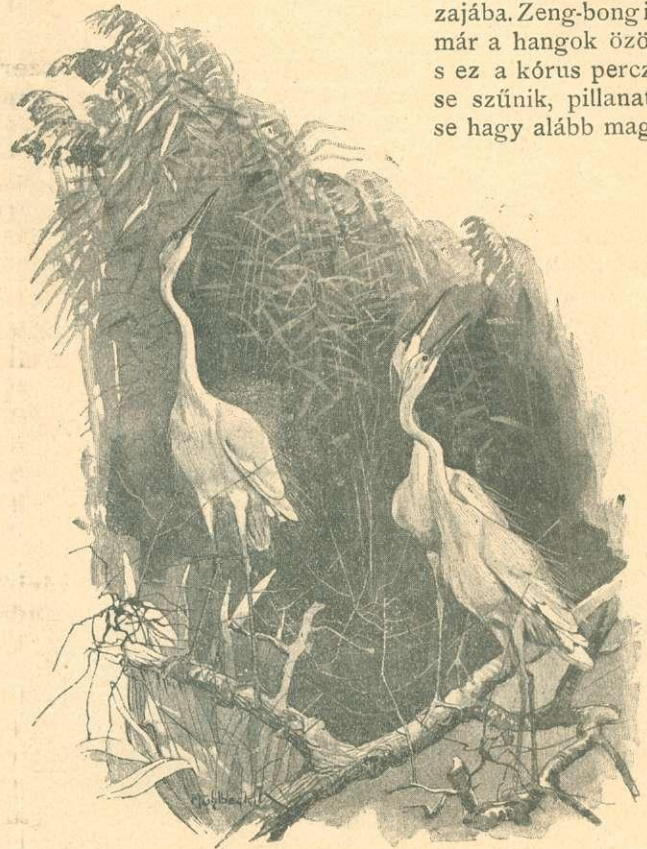
Megöregedett a virradat s nappal lön belőle.

Az égen jelenségek támadtak, szózatok harsantak meg a levegőben. Kitérta szárnyát a légkirály: a büszke sasmadár, merész tekintetével visszanezve az egek tűzszemű csodáját s elharsant kiáltó szózata.

Talán imádkozik ilyenkor a sasmadár? Talán ez az ő himnusza, ahogy rég elmúlt idők marczona lényei üdvözlék az ő istenüket, a nagy tűzgolyó aranyos orzóját? . . .

És perczről-perczre mind több és több hang, végre valóságos hangverseny zendül meg fönt és alant. Megmozdult a láp minden élője és ezerféle hang kezdett

belevegyülni az élet zajába. Zeng-bong immár a hangok özöne s ez a kórus perczre se szűnik, pillanatra se hagy alább magas

KÓ SAGOK. (A vadászati kiállításból.)

A sikon nagy kerülővel távolodott el a zajos város-tól; nem tudta magát tájékozni; tajtékozott mérgében s a füvet tépte; a bokrokat kirángatta a földből.

Amint pitymallott, egy dombtetőn megpihent.

A szürkület minden irányban magasba nyúló barnaságot mutatott az ég alján. A Czár báméskodva nézte az égtájakat.

— Csak tudnám, merre találok erdőt! rőfögte lehangoltan.

Alighogy kimondta, vékonyka hang szólalt meg fölötte:

— Különös idegen, én megmondhatom neked.

A Czár csudálkozva pislogott felfelé, de még az ő éles szemével sem tudta felfedezni, honnan jön az alig hallható hang.

— Ki vagy? mit akarsz? rőfögte a Czár meglepetten és azalatt is majd kinézte a szemét.

— Én Förtelmes vagyok, a kis Förtelmes. Testvére vagyok Csúnyának, a szárnyas egerek vezérének; ő küldött utánad, mert látta, mikor a lármás városból menekültél. »Az az otromba állat el fog tévedni«, — mondta nekem, — »menj csak és amikor szüksége lesz rá, igazítsd útba.«

A Czár kellemes, lágy legyezgetést érzett a feje fölött; most már látta is a kis szárnyasegeret, amely könnyed, csapongó fordulatokkal libegte körül.

— Mit? otromba állat!? rivalgott ingerülten. No, majd adok én nektek!

— Nem adhatsz nekünk, te különös idegen, mert nagyon függék és ügyesek vagyunk. Lásd, majd hogy a füledbe nem bújok, mégsem tudsz megfogni.

A Czár ingerülten suhintott oda, ahol a kis Förtelmes rőpködött s jól nyakoncsapta maga-magát.

— Látod? mondta a Csúnya öcscse, káröröm nélkül. Ne próbálgass ilyet, úgyis hiába. Csak nem kívánád, hogy te kapd a szépségdíjat? Azután hálátlan is vagy, mert én útba akartalak igazítani. Nélkülem itt virrad rád a nap; látom, hogy csak bámulod az eget, de nem tudod, a sötétlő hegyek közül melyik igazi, melyik felhő.

— Hát melyik az igazi? dörögte a Czár, lecsillapodva.

— Gyere csak utánam. Az orrod előtt szállok mindenütt. Egy kicsit úszni is kell, talán csak értesz hozzá.

A Czár vállat vont. Hányszor úszta keresztül a Kongót, Afrika őserdejének a közepén! Amikor a Dunához értek, mindjárt belegázolt. Hatalmas fekete testét úgy vitte a víz, mintha csónak lett volna.

Egy tutajos tót evezett lefelé a folyamon; épen a tutaj előtt kiemelkedett a vízből a Czár, mert kíváncsi volt erre a furcsa alkotmányra. Megragadta a tót evezőjét s farkasszemét nézett Szvatopluk hűledező ükunokájával.

A szegény tót rögtön kólikát kapott s a jó istent hívta. Mire a társa előkerült a tutaj túlsó végéről, a Czár már harmincz ölnyre úszott tovább, kereszben a Dunán.

— Ott-ott! nyöszörgött az evezős tót és halál-sápadtan símítgatta sörteként meredező haját.

tónusából, sőt új hangok vegyülnek az érdes diskant közé, a brúgó mély szólamait helyettesítve, amibe belevesz a gyengébb sikkantás a nádibika bömbölő szavával együtt . . . Mennydörgés moraja támad . . . mintha elvadult szellemek, láthatatlan manók robognának végig a tekete vizek felett, vagy mintha valahonnét nagymessziről ágyúdörgés

morajlása csapódnék a tüllhöz el, mely perczekre elnyomja az érdes madárhangok ezerféle változatoságából szövődött zsvajlását s mintha csak varázslatból támadna, vagy egy láthatatlan kráter szörnái magából, — egyszerre csak tengernyi gomolyokban: ezernyi ezernyi szárnyas borítja el a szemhatárt — távol, közel, minden-

A VÖRÖS GÉM FÉSZKE. (A vadászati kiállításból.)

felé és azután egy őrzületes khaosz rendszertelen, vad mozgalmasságával szóródik, rohan, száguld szanaszét a láp felett a vízlakó szárnyasoknak minden képzeletet meghaladó sokasága, fajaik száza, az egyedek ezrei!

Frappáns, csodálatos, hasonlíthatatlan kép, melynek csak a nagy orosz mocsárokon, avagy a Menzáleh tó szent tájain találók párját még — addig talán, amíg a kultura szellője el nem hordja onnan is az ideális ködöt madaraival együtt.

Elképrázott a szemem a forrongó, zürzavaros mozgalmasság láttára, mely az észak híres madárhegyeinek minden fogalmat meghaladó sirálymozgalmait, tengernyi, szinte felhődző madársokaságát idézte emlékezetembe, úgy, ahogy azt kedves barátom *Chernel Pista* látta és megörökítette s ahogy azt *Herman Ottó, Brehm* és *Lendl Adolf* dr. is ottutaztukkor megfigyelték.

És szinte elbódultam a roppant, az elképzeltetlenül bántó zsvajtól, mely itt zúgott, morajlott, jajongott, rimázkodott mindenféle vissza nem adható hangokon, melyek összességét az időnkint meg-megújuló robajok, dörgések valósággal halk csicsergéssé tompítottak el, amidőn t. i. az újabb és újabb madárhajók kelésükkor megütötték, megharsogtatták szárnyaikkal a rét lomha levegőjét — mintegy vezényszóra téve rebbenésüket, amidőn felkíváncozának az üvegtiszta éther fénytengerébe, megúsni kéjesen az égi sűgárkévék felolvadt aranyát, megfürösztetni a testüket-lelküket a fenséges glória aranyáldásában.

Idő telt bele, míg a szertefolyó s egyre terjeszkedő madárfelhőkben faji megkülönböztetéseket tehetett a szem, míg kivehette a falkák, csapatok alakjából, a mozgás sajátjaiból — mely annyira jellemzi a fajt — mik rajzanak a messze távol föltárt titkaiban.

Távcsövem segítségével igyekeztem magamat lehe-

— Csojeto? csojeto? kíváncsiskodott az öregebbik s jól hátba veregette a fiát, hogy térjen már magához.

A Czár pedig szépen átúsztta a nagy vizet s loholva igyekezett a túlsó parton a hegyek irányába, amelyek tetején már a hajnal pirkadásának a fénye kezdett derengeni.

Förtelmes egyre biztatta: — siess, te különös idegen, siess! mindjárt reggel lesz s akkor én nekem nincs helyem többé idekint.

Amint a Czár az erdőt elérte, messziről erős, hörgő bödület csapta meg a fülét.

— Ohó, dűnnyögte magában. Ez a király hangja. A király eszerint szintén kiszabadult; mi több: itt is van, az én erdőségemben.

Elkezdett rőfögni örömeiben és ugyancsak döngette a mellét. Azután hallgatta, hogy múlik el lassan a visszhangos bödülés; hogyan távolodik a szokatlan, rettenetes hang. A király tovább igyekezett. Még messzebb, még beljebb, a rengeteg erdőkébe.

— Hallottad *Förtelmes*? kérdezte a Czár és a kis szárnyaseget kereste.

Biz' az már sehol sem volt. A Czár magányát csak a tücskök czirpelése élénkítette; de az is úgy hangzott, mintha a föld alól, vagy valami oduból, de legalább is a száraz levelek alól szólana.

A Czár egyet gondolt s megindult maga is arra, amerről az oroszlán ordítását hallotta. Ott talán még

komorabb a világ. A gorillának a legvadabb sűrűség kell; sokkalta vadabb még, mint az oroszlánnak.

A Czár nem érheti be bozóttal, fiatal sudarfáival. Neki évezredes Mathuzálemek kellene; igazi fa-mammutok, amelyeknek a felső ágai is vastagabbak az ember derekánál.

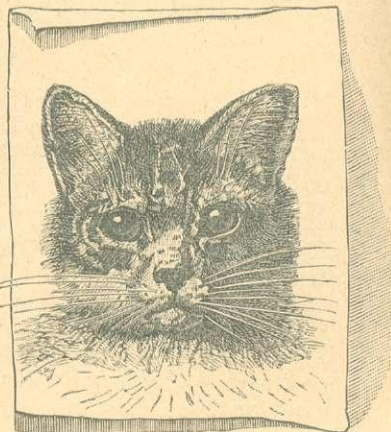
A gorilla ezek között a viharral dacoló ágak között lakik. Ott rakja meg a fészket.

A Czár ugyan már régóta nem fél a meglepetésektől; hazájában közönyösen vetelte meg a hátát valamely vastag fa aljához s úgy töltötte az éjt. Roppant ereje bátorrá és nyugodttá tette, jól tudta, hogy őt nem szokás megtámadni.

Még a jaguár is kitért előle, ha véletlenül találkozott vele. A nagy majommal nem lehet tréfálni. Az ember ősenek csak az ember elméje hiányzik, hogy a királyságot magához ragadja az orosz lántól.

A Czár megmarkolt egy fiatal juharcát és gyökerestől kitépte a földből. Azzal indult neki a nagy erdőnek, arra, ahol az oroszlán bögése megremegtette a környéket.

(Folytatása következik.)

tőleg belenézni e csodás madárcsődület kápráztató forgatagába, keresve, kutatva azt az egyetlen, a »legszebbet« : királynőjét a mocsár- és nádvilág misztériumainak, amely fenséges habtestével, ingó-ringó, reppenő »kolcsag«-díszével annyira kiválik a tarka-barka lápi madarak prózai alakjai közül.

Azonban hiába járt körül tekintetem!

El-elnyiláltak, villámlottak előttem nagy hussanással, rebbenéssel a sneffek és sneffecskék szinte kifogyhatatlan csapatai s ezernyi és ezernyi kacsasüvöltött, sivákol, sivitott, krekegett mindentelé; vadlúd darvadozott a szélingatta haragoszöld nádasok felett; szárcsák, vöcskök lovagolták meg a fekete víz vízirózsa felszínét — és sok-sok más mindenféle mocsárlakó tollas jószág mutogatta magát mohón fürkésződő szemeim előtt, de a csillogó fehér meteor csak nem akart feltűnni a kékséges égmezőknek ezernyi és ezernyi szárnyással beszórt téerein!

Apró csoportokban — ötével-hatával, vagy egyenként húztak minden irányba a lomha szárnyú halászgémegek, nagyokat-nagyokat kiáltva, ha időnként kedvük támadt hozzá; azonban karikára szedett nyakkal — csőrüket a bögyükre fektetve — tevéen reggeli sétájokat a levegőjében.

A vörös »lábnagy«-fajok: a »vasefjű« gémfellekezet színompás alakjai is minduntalan mutogatták magukat a többi sárjáró, hallesi hadak tollas krampuszaival egyetemben. *Kak, kvak* — hangzott a szólásuk nekik, miközben nagyokat húztak tompa evezőikkel, mintha csak valami skiff-matador világrekordját akarták volna megjavítani. Hanem nem messzire vitte a szárnyuk őket, inkább csak ide-oda repkedtek a rét felett, le-leszállva a magas gazok közé a kurta vizekbe, ahol lábálni lehet a dágványt s könnyedén fogdosni az ugráló apró béka-frekvenciát, meg az iszapban lappangó halállatot, mely ily helyeken pipál a csuhus tövében, ha nagyon felmelegszik a fekete lé a teste körül.

Amelyek régebben bevették már magukat a sürjeteg vízi zöldség bűvösdi erdei közé és jól megtömték a gyomrukát kívánatos jókkal, itt is, ott is csak felrugták magukat a kotúillatos úr szabadjába s egy nagyot vakkantva, nagy terpeszkedéssel feküdtek neki a légfürdőzés gyönyörűségének, nem csekély ijedelmére a kotrén szertefutkosó, vagy gubbasztva elmékedő hosszú orrú apró madárnépségeknek, melyek czinczogó, vagy élesebb füttyszava figyelmeztetésül szólt a többieknek, hogy ime, jönnek a hosszú nyakú, pipaszárlábú mumusok, — akik egyet kerítenek, azután lábat-nyakat nyújtva, hangos kiáltozással mennek pipaszárat árulni valahová. Hanem az ilyen buta népnek sok a bosszantója, rányelvel a bibicz, megpöröli a kacsamama: hogy a szél hordaná el minél messzebb... Jaj de félnek tőle a kis kacsák!... A sirály is rosszul van, ha látja, — jaj jaj... rimánkodik neki, hogy csak menjen isten hírével, nem vesznek pipaszárt, megbetegszik az apróság!... Ám hadelhadd is támad. Patyolatszínű madarak rajozzák körül itt-ott a komoly légi ballagókat — nagy lármával, csérogással, mint pajkos gyermekek az utczai csodát:

— Ni, a krampusz, ni, a mumus... csérr, csérrr! Ide gyertek, gyerekek, itt árulják a pipaszárt...

... Csapkodnak a csérek, jajgatnak a csérek, dobálják a fehér testüket a levegőben, mintha szálló hólapdák volnának.

Kergetik a krampuszt — míg bele nem unnak a csintalankodásba; a vörös-nyakú csuda meg lohol esze

nélkül, el-elkrárogva olykor a maga mérges káromkodását: *krak, vak* — miért is teremtett az Isten vásott kölyköket... Azután nagyokat rúg, mintha a zöld nadrágját igazítaná és úgy megkalimpál ekközben, mintha el akarná dobálni vékony pipaszárait magától.

Nagyon kedves képek ezek, lekötik az ember figyelmét — és még a többi százféle mozzanat, melyek oly sűrű változatossággal ötlenek fel a madárdús tavak házi életének szemléletekor, — e pillanatban azonban engem csak az ezüstfényű madár érdekelt; ezt óhajtottam volna inkább szem elé kapni, mintsem az érdektelen vakogó mumusokat, — de még rejtegették csillogó tollékségeiket valahol.

Néha ugyan nagyot dobbant szívem a belekapó öröm delejes érintésétől, ha a távolban valami kócsagszerű madarat véltem felismerni a darvadozó madársokaság között, de csakhamar ismét csalódottan fordult el tekintetem a téveteg pillanat szülte csalfa víziótól. Hanem az ily tévedések — mondhatnám gyakran káprázatok — elkerülhetlenek egy olyan zürzavaros forgatag el-feltűnő alakjaival szemben, melyek a nagyság és szín ezerféle változatosságával tűnnek a vizsga szem elé. És különösen a kanalas-gém okoz csalódásokat ilyenkor, a mennyiben nagy fehér testénél fogva a megtévesztésig hasonlít a távolban a nemes kócsaghoz; csakhogy a tolla inkább sárgásba ragyog neki, ha rátűz a napsugár, — míg a kócsag liliumfehéren ússza meg az éthert s úgy tűnik fel vonuló képe a lilás ürben, mintha áttetsző halvány ezüstháttyol lengene tova, vagy mintha az ibolyás mezőkre reálehelt fényes, tünékeny fantóm volna — leszakadt fehér angyalszárny tán, melynek csodás ragyogása ködszerű lényével együtt egyszerre csak úgy beolvad az egek ezüstemailjába, mintha elnyelte volna az éhes végtelenség mindenestől.

Ugyanílyen benyomást tesz reánk a röplő *kis kócsag* alakja is; csakhogy ez gyorsabban verdesi a szárnyát, azután meg a fekete csőre, lába rontja azt az eszményi harmoniát, mely a csupa fehér szín egységében

rejlik, mint a nagy kócsagnál, különösen pedig ennek dísztollázatban pompázó példányainál, melyek úgy néznek ki ragyogó tolldíszükkel, mintha kápráztató ezüstháttyol volna a válukra vetve, melyet meg-meglebbent, meg-meg-ingat, de néha meg is tépáz a csintalan szellő fualma

(Vége következik.)

Lakatos K.

KACSACSOPT. (A vadászati kiállításból.)

VADÁSZAT.

A szezón előff.

Az őzbakcserkészészt javában folyik, a fiatal vadkacsák is maholnap már akkorák lesznek, hogy lehetőek és így tulajdonkép már meg is kezdődött a vadászidény, noha még a javától elvázast pár hét. De már ez sincs oly messze, hogy ne lehetne róla beszélni, főleg egy olyan velejáró kellemetlenségről, melylyel a szezón elején legtöbb vadász kénytelen megismerkedni részint önhibájából, részint önhibáján kívül. Nem állítom, hogy ez valami

nagy befolyással, illetőleg tartós, rossz hatással volna az évad későbbi folyamára, azt sem, hogy mindig okvetlenül be szokott következni. De az bizonyos, hogy többé-kevésbé elveszi a vadásznak azt a megérdemelt örömet, belső meglegedését, melylyel a küszöbön álló idény elé néz, — ha nem is végleg, de ideig-óráig.

A vadász, ki az egész télen és még a tavasz elején is vadjainak gondozásával, etetésével és a dúvad pusztításával volt elfoglalva, képzelhető örömmel, reménykedő szívvel várja a nyarat, hogy lássa fáradozása eredményét. Hogy lüktet vére, hogy csillog szeme, még az öregebbjének is, ha a közeledő augusztusra gondol, — azt csak az tudja elképzelni, ki maga is fáradozott vadállományá érdekében.

A tavasz folyamán különös figyelemmel kíséri a vadakat; a nyulak, fázánok és fogolypárok sokaságából ítél a következő szaporulat minőségéről és így a következő vadászidényre való kilátásai is ebben pontosulnak össze. Azután megnő a vetés, a burgonya és tengeri, megnő a fű is a réteken, a vad ezekben rejtőzik, most már semmit sem lát belőlük a vadász. Jön július eleje, kezdődik az aratás. Itt is, ott is találunk a gabonákban elhagyott fogoly- és fázánfészkeket, sokat még tojásostól kiaratnak, azonkívül nem egy nyulacsának, kotló fogolynak, fázánnak nyakát vágja el véletlenül az éles kasza. Most már látni vadat itt is, ott is, de még korántsem oly számban, hogy ebből a szaporulat nagyságát meg lehessen ítélni. Sok még az aratatlan gabona, a zabok pláne mind állnak a réteken, burgonya- és tengeri-táblákon elég háborítatlan búvóhelyet talál a vad, — melyeket fel is keres. Ezen idő alatt tehát semmi bizonyossal sem szaporodtak meg a vadász adatai. Az idényre való kilátásokat illetőleg, most is csak a kora tavaszi megfigyelései alapján mondhat valamit.

Igy állnak a dolgok július első felében, mikor jönnek a szaklapoktól a felhívások, lehető pontos tudósításokat kérve »a vadállomány és szaporulat jelenlegi állásáról.« Erre a legtöbb vadász — más nem állván rendelkezésére — félig-meddig jóhiszeműleg beküldi azokat az adatokat, melyek még a tavasz elejéről találódnak, legjobb esetben pedig még egy kis — meglehetősen felületes — tudósítást fűz hozzá a május-juniusi időjárásról. Ez a jelentésben — mely ilyenformán a vadállomány »jelenlegi« állását akarja feltüntetni — a pozitív adat. A többi része

nem más, mint a tavaszi tényleg konstatált adatok alapján való, hol túl merész, hol peszimiztikus, de semmi esetre sem nagyon megbízható kombináció. A szóbeli hírek persze, melyek a környék vadászközönségének szolgálnak tájékoztatóul, a lapoknak küldöthöz teljesen hasonlóak.

Idáig a hiba, most jön a következménye, a mi azonban más-más formában nyilvánul, a szerint, a mint a vadász jó, vagy rossz szaporulatra volt elkészülve.

Az első esetben, a mint felvirrad a nagy nap, vagyis augusztus elseje, dagadó kebelrel, nagy reményekkel indul el területén egy kis kémszemlére, hogy most a nagy vadbőségről személyesen meggyőződjen. Az ilyen kémszemlék azonban rendesen csalódással végződnek: nyulat, fázánt alig, foglyot is keveset lát, a képzelte vadbőségnek sehol semmi nyoma. Kimegy másnap, harmadnap, egy hét múlva — mindig többé-kevésbé ugyanaz az eredménytelenség.

Hasonlóképen jár a vadászok másik kategóriája is, mely a legrosszabbra van elkészülve — a mit a lapoknak be is jelentett, — hanem ezek persze nem lepődnek meg és csak feltevéseik szomorú megvalósulását látják benne. A nagy reményeket tápláló vadász csalódásán kívül még blamázs is éri, hogy ennyire tévedhetett, értve alatta, hogy ennyire »aufschneidolt«, a szaklapok pedig — mert ezekkel is tudatni kell a dolgot — hozzák az újabb híreket, hogy bizony messze sem lesz oly jó vadászidény, mint hinni lehetett volna, sőt innét is, onnét is a legszomorúbb hírek érkeznek a vadhiányról.

Elérkezik akközben augusztus 15-ike. A zabokat addigra mind learatták, a gabonát (keresztéseket) a tarlókról behordták, itt-ott a szántást is megkezdik. A vad mind bevonul a kukoriczába, burgonyákba, takarmányosokba, a foglyok és fázánok — még a kései költések is — mind röpképesek már. Ha eddig majdnem minden vadászterületen egyformán rossz szaporulatról panaszkodtak, mostantól fogva jórészt megváltoznak a vélemények. A vadász örömmel tapasztalja, hogy nap-nap után több és több vadat talál és lő, igen sok helyen pedig 20–30-ig valósággal kitűnően sikerült vadszaporulatot konstatálnak. Akad persze vadászterület, de — hála Szt. Hubertnek, bátran mondhatjuk — kevés, hol az egész augusztus folyamán »nem virrad«, azaz vad sehogys sem akar mutatkozni, hanem ezekre azután keresztet is lehet vetni, mert ott nincs is vad és később sem fognak látni.

Mégis tehát a legtöbb esetben végül jóra fordul a dolog, a vadász feledi a kellemetlenséget, csalódást, örül, hogy utólag mégis csak jól ütött be az évad és boldogan élvezi Diana kegyeit — nem gondolva a múlttal.

De mi térjünk vissza rá.

Mi az oka a legtöbb vadász ez ismételt csalódásának, tévedéseinek? Csakis az, hogy a vadállomány és a szaporulat nagyságáról július első, de még második felében sem lehet semmi bizonyosat mondani! A nyilatkozatok, melyek ilyenkor vadászkörökben felhangzanak és szaklapjainkban megjelennek, nem egyebek, biztos alapot nélkülöző kombinációk s reményeknél, melyek hol beválnak, hol nem. A vadász, foglalkozzék különben vadjaival bármilyen odaadással, a még jórészt aratatlan gabonák, kaszálatlan takarmányosok, de főképen mivel — vadászati tilalom állván még fenn — területét, a kukoriczákat, burgonyákat be nem járhatja, a vadászszaporulatot illetőleg semmiféle biztos adat birtokába nem juthat. Az

augusztus 1-től 10-ikéig majd mindenütt feltűnő vadhiány is csak a fenti körülményre vezethető vissza. A zabok még mind aratatlanok, a takarmányosok is állnak, a vad nagy része ezekben húzódik. Az elsőben vadászni egyáltalán nem szabad, az utóbbiakban, hozzájuk véve még a kukoriczákat és burgonyákat, az teszi nehezzé, gyenge eredményűvé a vadászatot, hogy a foglyok és fázánok még részben aprók, nehezen kelnek fel, inkább futnak, vagy meglapulva elmaradoznak, főleg ha a vizsla nem valami kiváló. A nyúl, pláne az apró, roppant erősen fekszik ilyenkor, az ember úgyszólván ráléphet, a nélkül, hogy mozdulna. Természetes, hogy így kevés vad kerül a vadász szeme elé, ő pedig nem bírja megérteni, hogy hová tűnhetett el a sok vad — a szaporulatot nem is számítva, — melyet a tavasszal látott. Hát rendszerint megvan az mind, szaporodott és kielégítő módon, de még most jól el bír rejtőzni, nem kénytelen szárnyra és lábra kelné a vadász előtt.

Az sem csuda azután, hogy augusztus 15-ike után, mikor már minden gabona le van aratva s a vad csakis a burgonyás, kukoriczás, meg takarmányosokban tartózkodik, kinő, megerősödik, mind több és több vadat talál a területen a vadász. A nagy többségnek azonban — ha meg is örül ennek a kedvező fordulatnak — nem jut eszébe az előzmények fölött gondolkodni és ha kérdik tőle, mi az oka annak, hogy július augusztus első és augusztus második fele közt a vadállomány és szaporulat oly feltűnő változásokat mutatott, csak válat von rá és legfeljebb sejtelmekről beszél, vagy hogy a vadász is csak tévedhet olykor. Az már persze rosszabb, hogy ezek a tévedések a szaklapokba is belekerülnek és így az olvasók, tehát az ország vadászközönsége is, félrevezetődik. A későbbi helyreigazítások és ellenkező tudósítások pedig csak zavarják az olvasót, ki azután már igazán nem tudja, mit tartson a vadszaporulatról.

Azért szaklapjaink részéről — az egész vadászközönség érdekében — a következő eljárás volna ajánlható: Az eddig júliusban hozott »kilátások« helyett, melyek rendszerint pusztán kombináción, vagy nem időszertű adatokon alapulnak, hozzanak pozitív jelentést már márczius végén, vagy áprilisban a vadak átteleléséről, mely az első és egyetlen biztos adat, melyből a vadászidényre következtetni lehet. Júliusban pedig az őzbakcserkészetek és vadkacsa-vadászatokról szóló részletes tudósításon kívül a fogoly-, fázán- és nyúl-állományra vonatkozólag csak a költés alatti kedvező, vagy kedvezőtlen időjárás — mint különösen fontos tényezők — meg a dúvad többkevesebb sikerrel való pusztításáról hozzanak rövid, de megbízható adatokat. A tavasziak és ezek után már némileg lehet sejtetni, hogy milyen lesz majd a vadászidény, hanem az ilyen kombinációkat csak tartsa magának a vadász, ne kerüljenek bele a szaklapba, mert ugyan sokszor nem válnak be.

Részletes és pontos adatokat a vadszaporulatról csak augusztus 15-ikén kérjenek a szakközlönyök a vadászközönségtől. E tudósításokat nyugodtan fogadhatják és tehetik közzé, az olvasó pedig bátran támaszkodhatik rájuk; belőlük a valóságnak megfelelő és alapos értesüléseket szerezhet a vadszaporulat állásáról.

*

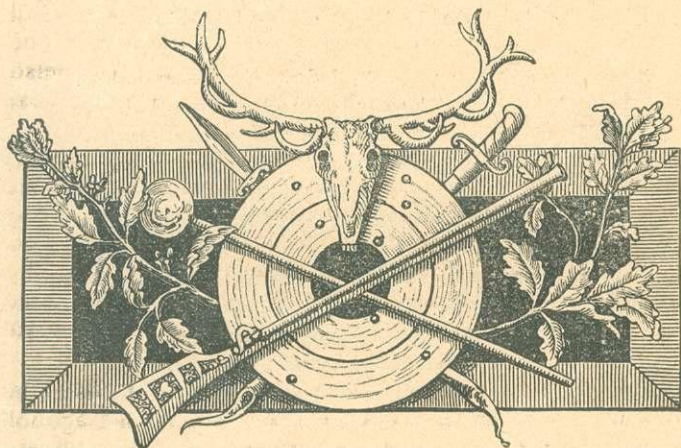
Sok vadász talán nem fog velem egyetérteni és azt mondja, hogy az tulajdonképpen mindegy, akár tavasszal küldjük a tudósítást és júliusban kiegészítjük azt, akár egyszerre cselekeszünk meg mindkettőt júliusban.

Ez az állítás, mely talán első pillanatra helyesnek látszik, nem állja meg helyét, ha kicsit alaposabban mérlegeljük az eshetőséget.

Az első esetben úgy tavasszal, mint júliusban tisztán a pozitív adatokkal jövünk elő, melyek a maguk idejében a valóságnak megfelelnek, se többet, se kevesebbet nem mondanak és így a vadászközönség, mely olvassa őket, szintén tisztán a valóságnak megfelelőleg lát. Ez adatokból a konzekvenciákat levonni és azután véleményt alkotni, azt már kiki elvégezheti magának, ezzel se nem árt, se nem használ a vadászközönségnek.

Az eddigi júliusi tudósítások megbízhatatlanságára vonatkozólag pedig nem kell egyebet mondanom, mint rámutatnom újlag arra a sok tévedésre, melyet a szaklapok híreire később rákövetkező, sokszor teljesen ellenkező tudósítások eléggé jellemeznek, meg arra, hogy a vadászközönség a hírek alapján százfelé kombinál, vélekedik így is, úgy is, de pozitív, a valóságnak megfelelő véleményt nem bír magának szerezni.

Ifj. Bartal Aurél.

Feleletek szerkesztőségünkhöz intézett szakkérdésekre.

L. Béla úrnak. A küldött gomba neve: *Hirneola Auricula Judae Fr.* vagy újabban: *Auricularia Auricula Judae (L.) Schroet.* Kocsonyás, kagyló- vagy fülalakú, vagy másforma (változó alakú). Élő fa sértett helyein, vagy nedves fán terem (Az Alföldön főleg akác-fán, vagy bodzán). Kozmopolita. Ehető. Bécsben láttam kínai példányokat azzal a megjegyzéssel, hogy ott eszik. Nem Ascomyceta, mert a Tremellineákhoz tartozik. Magyar neve Judásfül. Hogy a küldött példány száraz volt, nem bizonyítja azt, miszerint áttelelt. Esős időben puha, kocsonyás lesz. *Dr. Hollós László.*

B. H. Pécs. Ön a »jó puska« fogalmát kéri megmagyarázni — úgy, amint azt »angol értelemben« venni szoktuk. Erről a témáról hosszú cikkben kellene felelnünk. ha a modern fegyvertechnika elveit és a mindent felölelő részletes szakszerűségét akarunk szem előtt tartani, — de a hosszú szóbeszéd helyét elégedjék meg Ön egyszerűen annak közlésével, mit kívánnak az angol lövészetmatadorok fegyvereiktől, hogy a »jó fegyver« fogalmával azonosíthassák — a lövést illetőleg. Megkivánják, hogy 60 lépésnyire igen szabályos és tömör löképet adjon s hogy 80 lépésnyire a mi 12-es sörétünknek megfelelő nagyságú söréttel a repülő foglyot *biztosan* lelehessen vele löni és még 8-as (a 12-es kalibernél 6-os) seréttel se terítsen nagyobbbat 80 lépésnyire egy *kisebb nagyságú keréknél* elégséges központi találókkal. Hol van még ehhez a mi 40-50 lépéses belövési távolságunk — a nálunk árúsított silány osztrák gyártmányokkal! — A németországi

és belga gyártmányok (persze elsőrendűek) azonban semmivel sem maradnak mögötte az angol bravuros puskáknak és kivált a 16-os Krupp-csövek többnyire leverik a legtöbb angol puskát is jó terítés és messzelövés tekintetében.

G. I. Budapest. Az, hogy bizonyos fajta damasztcsövek jobban lőnének, mint másfélék s hogy a vastag falazatú csövek mindig jobban, mint a vékonyabbak, — teljesen gyakorlatlan laikus telfogás. A jól terítő éles lövés mindig a cső *mesterséges belső kimunkálásától függ*, nem pedig a különböző csőfajtáktól, illetve finom anyagtól. Lehet a cső a legfinomabb anyagból, de ha a furása nem megfelelő, bizony csak rosszul fog az lőni — ellenben látunk komisz vascsőves u. n. disznólábakat — (melyeket ügyes puskamívesek »kihúznak«) melyek a legdrágább fegyvereket megszegyenítik jó lövés dolgában. Ép úgy sok papírvékonyaságú cső mérges hordás és kitűnő terítés tekintetében semmi kívánivalót nem hagy fenn. Ne tessék a fegyverboltos okoskodásaira sokat adni, mert azoknak többnyire fogalmuk sincs a fegyver technikájáról, de meg némely nagy-zájú kamáslis vadölő is sokat anzágot!

UJZSLÁSZAT.

Közeledvén a vadászati idény, sokan kérdezősködnek nálunk, hol lehet kész vizslákat beszerezni s hová, kihez lehet fiatal vizslák idomítása végett fordulni?

— Ezekre a kérdezősködésekre a következő feleletet adhatjuk, illetve az alábbi elsőrangú beszerzési forrásokat ajánlhatjuk:

Fónagy-féle kennek (Budapest, Károly körut, Diana-gyógy-szertár.) Itt mindentéle nemes fajvizsla teljesen kiképezve kapható. Ebeket idomításra ez a kennek nem fogad el.

Sétaffy Gyula vizsla-idomító kennek (Búrszentgyörgy, Komárommegye). Itt is mindenfajta vizsla kitűnően idomítva kapható jutányos árban; kaphatók továbbá pedigrés vizslakölykök is (pointer, angol-, ir- és gordon-setter, német vizsla stb.) valamint a kennek fiatal ebek idomítását is elvállalja, sőt fajvizslákat versenyre is képez.

Hubertusz-kennek (Gödöllő). Vizslák és tacsók idomítását — illetve bevezetését — igen jutányos árért teljesíti. Ugyanitt időnként kitűnően bevezetett kész vizslák, vérebek és tacsók is kaphatók. Jelenleg eladásra készen áll néhány kitűnően idomított (díjazott) német vizsla, továbbá egy ir-setter nőstény (külföldön több I. díjjal kitüntetve) — és egy a rókalyukban tökéletesen bevezetett szálkásszörű tacsó. (Ez kitűnő állat. Szerk.)

Madárritkaságok.

(Hírek laboratóriumunkból.)

Hajdanában, mikor még megvoltak vadnevelő rétjeink a Duna-Tisza mentén, megvolt a nagy »sárrite«, az »cesedi-láp«, a titeli lápok és még számtalan más vízimadártanya, sok olyan madár telepedett meg nálunk, melynek manapság már híre hamva sincsen, vagy csak igen elvétve kerül egy-egy hírmondója a régi százak és ezreknek. A nyílt vizek fogytával pedig, melyek a költözködő madaraknak valóságos vendégfogadói valának, — a régebben is ritkaság számba menő idegen alakok meg egészen eltűntek, úgy hogy az ilyenek jelenleg valóságos kuriózum számba mennek, ha nagy néha egyet-egy a vadászok

csöve elé terel a tegezese istennő kegyessége. Annál érdekesebbek és becsesebbek azután az ily »példányok« sőt mint vadásztróféák úgyszólván megbecsülhetlenek és a vadászszobák legszebb díszzeit képezik. Hanem persze ritka szerencse manapság már ilyenekhez jutni s ha mégis kerül, tudományos szempontból is megörökítésre méltó. — Ujabbán két ily szerencsés eset adta elő magát nálunk: az egyik egy *szűs-daru*, a másik egy *gödény* elejtése. A *szűs-daru* (Grus virgo) *Zichy Jenő* gróf felső-szent-iváni birtokán (az uradalmi legelőn) lövetett s kikészítés végett *Havas Béla* úr küldte be laboratóriumunkba. Ez a példány azért is felette érdekes, mert az *egyetlen hiteles bizonyító példány* e darufajnak hazánkban való előfordulására nézve. Van ugyan a bécsi udvari muzeumban e fajból egy öreg példány, mely állítólag 1858. július 20-án Szegeden lövetett volna, — de ezt nem tartom teljesen hiteles adatnak. Ez a darufaj nem csak nálunk, de egész Európában nagy ritkaság. Hazája a közép-ázsiai sivatagok és Dél-Afrika. Állítólag a Dobruzsában költ. Példányunk jóval kisebb a közönséges darunál (Grus grus), de a főszíne szintén hamuszürke, azonban nincsenek afféle bodros tollai, mint a köz. darunak, hanem azok a bizonyos tollak (szárnyfedők) nála lánzsahaegy alakuan nyúltak stb. — E honi példány alapján tehát most már teljes joggal sorozhatjuk be a *szűs-darut* hazánk avifaunájának vendégritkaságai közé. — A másik érdekes madárritkaság, a mely hozzánk beküldetett, egy *gödény*, a *Pelecanus onocrotalus* fajból, mely *Tisza-Füreden* ejtetett el s *Tariczky Endre* plébános úr útján jutott laboratóriumunkba, ki a tiszafüredi muzeum számára tömeti ki. — Ez a madár régebben ha nem is volt épen közönséges nálunk, de mindenesetre a gyakoribb előfordulású fajok közé tartozott; ma azonban ritkaság számba megy ez is s ha itt-ott egy-egy példány előkerül belőle, nagy feltűnést okoz a vadászok között. — Meg kell még emlékezni egy nem kevésbé érdekes madárritkaságról, mely az elmúlt fajd-idényben hozzánk érkezett s ez egy *kösepőfajd* (Tetrao medius) példány, mely inkább a *nyír*, mint a siketfajd karakterét viseli magán s ennél fogva itt alighanem egy *him* nyírfajd kotnyeleskedett bele a siketfajdmama családfájának meghamisításába . . . Az érdekes hibrid *Erdődy Gyula* gróf vas megyei vörösvári birtokán került terítékre.

Lakatos K.

EGYÉSEK.

Harcz az otthonért. Három év előtt egyszerre három családdal gyarapodtunk, három tecskepár rakott fészket házunk eresze alatt. Ők tették hangossá a folyosót, melyen mindegyikünk figyelemmel járt, nehogy zavarja a fészkekbe térő, vagy fészkeikből távozni készülő fecskéket. Első évben szépen költöttek és a három család a fiókokkal együtt egyszerre vett búcsút a zöldre meszelt eresztől, hogy elhagyják messze-messze, hogy szíveinkbe aggodalmat lopjanak bele: lesz-e viszontlátás? És lett viszontlátás. Megjöttek a napsugárral, hogy lássák kipattanni a bimbót, hogy védelmezzék a fát és virágot ezernyi-ezer pusztítójával szemben. A három szomszédos fészekben

élet ébredt. Mikor a kis gyámoltalan fiókfecskek csacsogó hangját már-már hallani véltük, citromsárga tövű csőröcskéik tátogatásait véltük látni: hallottuk egy hajnalon az öreg fecskék bajt sejtető, élénk társalgását, láttuk a cikázó röpködést, melylyel a fészket körülszárnalták és a földön négy fecske-tojást szerte törve, benne a fecske-embrióval. Mi lehetett a vakmerő gonosztevő, a mely ily csapással sújtá a fecskepárt, meglesni nem sikerült. Egy ideig mindkét öreg fecske ott siránkozott, azután csak az egyiket láttuk röpködni, a másik ismét ült. De az idő telt, a másik két fészket szépen nevelte az ő csemétéit. Mikorra a harmadik pár költött, akkorra a másik kettő ismét búcsút mondott az otthonnak és a szegény harmadik pár késő őszi fészkeiben tartózkodott, míg a gyenge fiakkal az enyhébb hon felé útra kelhetett. Sajnálkozásunk között nevelték őket, féltésünk kísérette őket lenge légi útjokon. Üres lett a fészket és a csacsogó fecskék helyét egy rosszulcsend csend töltötte be. Őszi szél ringatta, pergette a lehullt levelet, majd egy szélcsendes éj hóleplet csalt a nyugodni tért természet fölé. A tél árvái, a honunkban maradt madarak dideregve húzódtak meg egyik-másik helyen. A téli alkonyat eljöttével a mi eresztünk alatt levő üres fecskefészkeket is meglepték az éji szállást kereső verebek. Meglepték sokszor.

Idő telve tavaszodik és a ki elvitte, vissza is segíti az „ő madárkált“, a mi kis fecskéinket. A rendes időben meg is telik két fészket, de a melyek legkésőbb mentek, most legtovább késnek. Önkénytelenül fölvetjük a kérdést: hol a hiányzó fecskepár? A megérkezettek részkezből eltakarodnak a téli lakók és a régi gazdák boldog élethez kezdenek. De megmaradnak a verebek a harmadik fészkekben.

Tavaszeréki délután van. Csendesen hulldogál az eső. Olvasgatásomban egy örömet kifejező lárma zavar meg, fecskék suhannak fejem fölött, — megérkezett a harmadik fecskepár. Mily boldogok, hisz elfoglalták a várva-várt tanyát. De örömben ott az üröm. Az istendicsérőket zavarják a megbotránkoztatók. Ott terem a két honfoglaló veréb. Be akarnak hatolni a fészkekbe, de nem lehet. Csipkedik a bennlevőket, de nem jönnek ki. Erre a verebek, kik különben is híresek taktikájukról, elszánják magukat, hogy ha ők ki nem hajthatják a fecskéket, hát majd győz ezek otthon-szeretetésén az éhség. Oda ülnek a fészket alá szegezett kis deszkadarabra, ott töltik az éjt nagy szabadságban; a fecskék meg benn nagy szorongásban. Hajnalban hol egyik, hol a másik üti ki fekete-fehér fejecskéjét, próbálgatja a kiröpülést, de nem mer, félti a fészket. Így tart az ostromállapot. Segítségükre megyek a fecskéknek, kendőmmel hessegetem a tolakodó verebeket. De nem nagy bennük a félelem, csak a két méternyire levő akáczfára röppennek, onnan meg csak nevetnek rám, mikor én őket ijesztgetem. A verebek nem is csalódtak számításaikban. Az ostromlót nem, de az ostromlottakat meggyőzte az éhség. A két kis fecske kiröpül. Erre minden ijesztgetésem, integetésem ellenére a leselkedő verebek meglepik a fészket. A visszatérő fecskék már nem mehetnek be. Meg volt kötve a kezem. Ha a verebeket akarom ijeszteni, ők még beljebb húzódnak és én a fecskéket riasztom el. Rá kellett bíznom a sorsra. Eljön az este. Most meg a fecskepár ül a kis deszkára, ők töltik ott az éjt. Mintha csak az erőszakos verebek megbeszélték volna, másnap felváltva jártak ki a fészkekől. Ily módon birtokolták a fészket még mintegy három hétig, a fecskék pedig azalatt minden reggel a kis deszkán ébredtek fel.

Kitartásuk végre is sikert aratott, — de csak rövid időre. Egy vigyázatlan pillanatban a fészket őrzésére ott maradt veréb is, miért-miért nem, de kiröpült. Ebben a pillanatban térnek meg a fecskék és diadallal vonulnak ősi fészkeikbe. De nyomon követi őket először az egyik, azután a másik veréb is. Én lelkesedve a kis fecskék győzelmén, odaszegődöm azzal az elhatározással, hogy a verebeket mindig elhajtom. Nem is csinálhattam egyebet, mert mindig hajtanom kellett őket. Egy napi ilyen munka után, az idő elesteledtével, bizony ráúntam. A fészkekől csendes csacsogás, a deszkáról hangos csiripelés hangzik szobámba. Egyszer csak megszakad a lárma, csend van. Örülök, hogy a verebek ráúntak az ostromra. De azután jött a kegyelemdőlés. Egy nagy zuhanással az egész fecske-fészket az alatta levő asztalra bukott. Elröpül a két veréb, a két fecske is. Csakhogy az estével a fecskepár visszatér és meghúzódik a kis deszkán búsan, csendesen. Ott álmodozik éjenként feldúlt családi boldogságáról. A verebek, — mint a kik jól végezték dolgukat, — elhagyták az ereszt. Nem láttam, de valószínűleg a türelmetlen verebek minden áron be akartak hatolni a fészkekbe, melyben a fecskék benn voltak és a súly, továbbá az erőszakos behatolás következtében szakadt le a megviselt fecskefészket.

Vidacs Aladár.

A magános darázs. Szerettem mindig a természetet és benne legjobban a növényeket. Mily gyönyörű, vagy még helyesebben mondva remek, egy virágjában lévő körte- vagy szilvafa; olyan, ezer meg ezer tehér virágjával, mint egy óriási gyöngyvirág-bokréta, vagy mint egy rengeteg nagy labdarózsa. Az állatok közül leginkább a rovarok iránt érdeklődöm, úgy hogy még azokat is figyelemmel nézem, a melyektől határozottan irtózom. Így például a pókot soká-soká el tudom nézni, mily rendkívüli ügyességgel fonja hálóját. Mily ügyesen erősíti lábával a küllő-szálakhoz a körbefutó szálakat. Hogy lesekedik egy levél mögé bújva áldozatára és amint az hálójába akad, előugrik, nekirohan és egy pillanat alatt úgy körülfonja, hogy az moczcanni sem tud. Ekkor elviszi áldozatát a levél mögé, a hol lesben szokott állani és ott kiszívja vérét. No de most tulajdonképen nem a pókokról akarok írni — habár nekik is jut egy kis szerep ebben a történetben — hanem egy darázs-fajról, az úgynevezett »magános darázsról.« Egy nyári napon, délelőtt — úgy gondolom július eleje volt — kimentem a fászfűbe és csodálkozva vettem észre, hogy a földön finoman kidolgozott, körülbelül borsó nagyságú kis sárgolyócskák vannak. Épen akkor, mikor azon törtem a fejemet, hogy hogyan kerülhettek ezek a kis golyócskák ide, meglehetősen erős dongást hallottam a fejem felett és midőn felpillantottam, egy körülbelül 3 centiméter hosszú, feltűnően karcsú, fekete-sárga színű, zord kinézésű darázsat vettem észre. Szájában egy épen olyan finoman kidolgozott kis sárgolyó volt, mint a milyenek a földön feküdtek; tehát ő ejtette el azokat. Nézttem, hogy hova megy és mit csinál; hát látom, hogy oda száll, a hol a tető gerendája és a fal összeérnek és ott azonnal folytatja a már megkezdett kis művét. Ez a kis mű két egészen kész, 5—6 centiméter hosszú, egymás mellé ragasztott kis ágyúcsőhöz hasonló alkotmány volt, mind a két végén befalazva és közvetlenül melléje ragasztva még egy harmadik, félig kész ágyúcsővecske, melyen épen dolgozott. Hogy honnan hozta a sarat, nem tudom, de nem lehetett nagyon messze, mert gyorsan fordult, alig 5—6 percig volt távol. Mikor ez a kis állatka észrevette, hogy figyelem, hát nem azon a részen bújta be, a mely közvetlenül az ő kis mester-műve

mellett volt, hanem a fás-színnek épen az ellenkező oldalán. Munkájával elég gyorsan haladt; másnap délfelé már a harmadik csövecske is oly hosszú volt, mint a másik kettő és estefelé — épen mikor megint mentem nézni, hogy mit csinál — már a befalazással volt elfoglalva; az utolsó kalapácsütést tette épen rá. Körbe-körbe röpködve és valami sajtóságos, örömmel teli zümmögést hallatva még egyet-mást igazított rajta, azután eltűnt és többé nem láttam. Egy-két nap múlva azután, mikor már biztos voltam benne, hogy darazsam nem tér többé vissza, nagy sajnálattal bár — de melynél mégis nagyobb volt kíváncsiságom — levettem a három egymás mellé ragasztott ágyúcsövecskét és az egyiket felbontottam. Mily nagy volt azonban meglepetésem, midőn mézet várva, csupa pók hullott ki belőle; kicsi, nagy, fehér, fekete, zöld, körülbelül 18–20 darab. Ezek a pókok mind mozogtak, de elmenni mégsem tudtak. A másik két csövecskéből szintén ilyen mozgó, de elmenni nem tudó pókok hullottak ki. Utána járva a dolognak, megtudtam, hogy ezt a fajta darazsat magános darázsoknak hívják,*) még pedig azért, mert a nőtény maga végez minden munkát, a mi gyermekeinek jóvoltához szükséges. A hím semmiben sem segít neki (dolgozó nincs, mint a közönséges darazsaknál), hanem a nőtény maga építi a házat, még pedig minden petének külön czellát, ő maga hordja bele a pókokat, melyekből lárvája táplálkozik és hogy a pókok el ne szökjenek, míg az utolsót is bele nem teszi, hát fullánkjával megbénítja őket. Egészen azért nem őríti őket meg, mert akkor megromolnának, álczájának pedig eleven táplálékra van szüksége. Mindezeket látva, elbámul az ember, hogy hogyan lehet egy ilyen kis állat ennyire körültekintő és gondos. Az építést, a pókok összehordását stb. lehet talán az ösztönre fogni, de az, hogy más helyen bujlik be munkáját folytatni, ha észreveszi, hogy az ember figyelni őt, az már határozottan gondolkodásra vall. És mind ezt az óriási munkát a legnagyobb önzetlenséggel végzi, mert amint mindennel kész, elmegy valahová meghalni; gyermekét, akiért annyit fáradozott, nem látja soha, egy percze sem.

Bánhegyi Olga.

*) Ez egy gyűjtőnév, mert van száz meg száz olyan darazsfaj, amely magános, azaz nem él társaságban. Az itt leírt faj a *diszdarazsak* (*Pompilida*) családjába és valószínűleg a *Pompilus*, vagy *Salus* nembe tartozik. — Ha még találna ilyeneket, kérem küldje be azokat vagy M. N. Muzeumnak, ahol a kitűnő hymenopterologus, *Mocsáry Sándor* biztosan meghatározná és szívesen fogadná, vagy pedig ami intézetünkbe, hogy a nemzet muzeumának átadhassuk.

Szerk.

Fölkérjük t. hátralékos előfizetőinket tartozásuk mielőbbi szíves kiegyenlítésére.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. F. Elsőrendű puskműves Budapesten három van: *Kirner*, *Fiala* és *Lauenróth*. Ugyan némelyik puskaboltos is »puskaműves«-nek mondja magát, vagy állítja, hogy itt meg ott »fegyvergyárunk« volna, — hanem ez a jobb forgalom és bizalom fölélesztése kedvéért van.

N. K. Olyan puskát ne vegyen, a melybe a *puskaboltos* firmája van bevéve, mert az ilyen bolti tuczatárú, akármilyen cifra is. Az elsőrendű fegyver kell, hogy a *gyárosnak* cégjegyével legyen ellátva, a boltos cégjegye nem számít és nincsen is semmi értelme; ellenben a gyáros cégjegye garanciát képez az árú szoliditására és egyben származására nézve.

Idealista. Ahá, ismerjük már önt szellemes »szakkérdéseiről! Egyébiránt ami az egészségi szempontból való *hempergési* szenvedélyét illeti, méltóztassék talán valamely *lapdarugdoló* kompániába beállani, hol igen sok alkalma lehet szenvedélye kielégítésére, amennyiben a sportélvezetek emelése szempontjából bizonyára gyakran úgy fogják önt oldalba rúgni, hogy három hétig mindig hemperg.

D. E. *Huszt*. B. beperelheti az illetőt a vadászati törvény 28. §. értelmében és követeljen kártérítést az akadályozás napjától számítva. Egyébiránt a vadászati jog kizárólag *Önt* illeti s ennek gyakorlásában senki Önt a törvény értelmében meg nem akadályozhatja. A följelentést rögtön megteheti.

E. B. *Torda*. A lelkes felszólalást szívből méltányoljuk. A terv mélyreható, de a mostani viszonyok közt ilyen alakban kivihetetlen. A német formulától azonban Isten ments! Szíves üdvözlét!

K. B. *Budapest*. Kitűnő *őzhívót* kaphat Ön Gödöllőn, a »*Hubertusz-kennel*« tulajdonosánál. Darabja 2 korona. A főntebbi cím elég.

D. F. *Budapest*. Szívesen tudatjuk önnel hogy *Dr. Máthé Lajos* kitűnő fogorvosunk műhelyét Váci-utca 4. sz. alól a *Klotild-palotába* helyezte át.

L. V., S. B. Igen kérjük Önöket, hagyjanak nekünk békét verseikkel. A mi lapunk nem szépirodalmi almanach, hogy versekkel tömjük tele. Tessék tudomásul venni, hogy nekünk semmi szükségünk rossz versekre.

Hét hónapos gyönyörű fajtisza, hosszúszerű him szentbernáthegi kutyámat hasonló, esetleg idősebb korú, jó fajtól származott angol pointerrel elcserelném. Cím a kiadóhivatalban.

Egy fehér szarka, élő, jutányosan eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Tógazdaságaimból ajánlok őszi és koratavaszi szállításra egv- és kétnyaras, gyor-növész csehpony-, süllő- csuka- és czompó-ivadékokot, továbbá megtermékenyített togas-süllő-ikrát *Corchus Béla*, Budapest. IV. ker. Molnar-utca 17.

FOTO-CZINKOGRAFIAI MŰINTÉZET.

MŰÖSSZETSŐ SOKSZOROSÍTÁSOK.

Clichék folyóiratok, könyvek, árjegyzékek és tudományos művek számára.

Kitűnő kivitelben, legjobb módszerek szerint előállítva.

— Jutányos árak. —

Cím csakis: BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 30. szám.

TELEFON: 18-90.

„A TERMÉSZET” szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, II., Donáti-utca 7. dr. Lendl Adolf intézete.

5785 901. Nyomatott Markovits és Garainál, Budapest, Lázár-utca 18.